

Příloha preventivního programu školy
Střední zemědělská škola, Sadová 1234, Čáslav 28601

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Krizový plán je sestaven na základě charakteristik a doporučených postupů při řešení rizikového chování, které se mohou na střední škole objevit.

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu rizikového chování mezi žáky. Základem pro jeho zpracování je Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.: 21291/2010-28 a Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 22294/2013-1.

V rámci prevence rizikového chování je třeba věnovat pozornost jakýmkoli změnám v chování či prospěchu, které se u jednotlivce nebo skupiny na škole vyskytnou.

- Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu.
- Informovat o zjištěných poznatcích třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce, případně ředitele školy,
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka, nabídne mu pomoc při řešení situace, případně doporučí poradenské zařízení.
- Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na metodikovi prevence. Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonného zástupce žáků s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení.

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupu řešení, mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Charakteristika: Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka při vyučování (absenci žáka omlouvá pedagogický pracovník na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy se souladem se školním řádem). Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku a porušení školního řádu. Rozlišujeme několik kategorií záškoláctví: pravé záškoláctví (úmyslné, bez vědomí rodičů), záškoláctví s vědomím rodičů, skryté záškoláctví (s vědomím rodičů), záškoláctví s klamáním rodičů, útěky ze školy, odmítání školy, pozdní příchody.

Primární prevence záškoláctví

- Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělávání, ke svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabízet žákům atraktivní školní i mimoškolní zájmové činnosti.
- Žáky a rodiče je třeba důsledně seznámit se školním řádem, aktivně s rodiči spolupracovat, vhodně motivovat žáky ke studiu.

Doporučené rady při zjištění záškoláctví

- Zjištění příčiny
- Spolupráce s rodiči, s výchovným poradcem a metodikem prevence.
- Navodit změnu, naplánovat opatření, aby se situace neopakovala.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Stanovit pravidla a jejich dodržování

Zjistit příčinu zameškaných hodin

Spolupracovat s výchovným poradcem,
metodikem prevence

Oznámit vedení školy, popř. OSPOD

Informovat rodiče, provést zápis

Navrhnout sankce v souladu se Školním řádem

ŠIKANANA

Charakteristika: Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocnosti oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelnost agrese.

Podoby šikany:

- Přímá šikana – může mít podobu fyzickou, verbální nebo neverbální
- Nepřímá šikana – má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální statut oběti.
- Kyberšikana = elektronická šikana – např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele, prezentace ponižujících videí, rozesílání výhružných SMS nebo e – mailů apod.

Hranice šikany, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opřevovat, bránit se mu, zastavit ho.

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

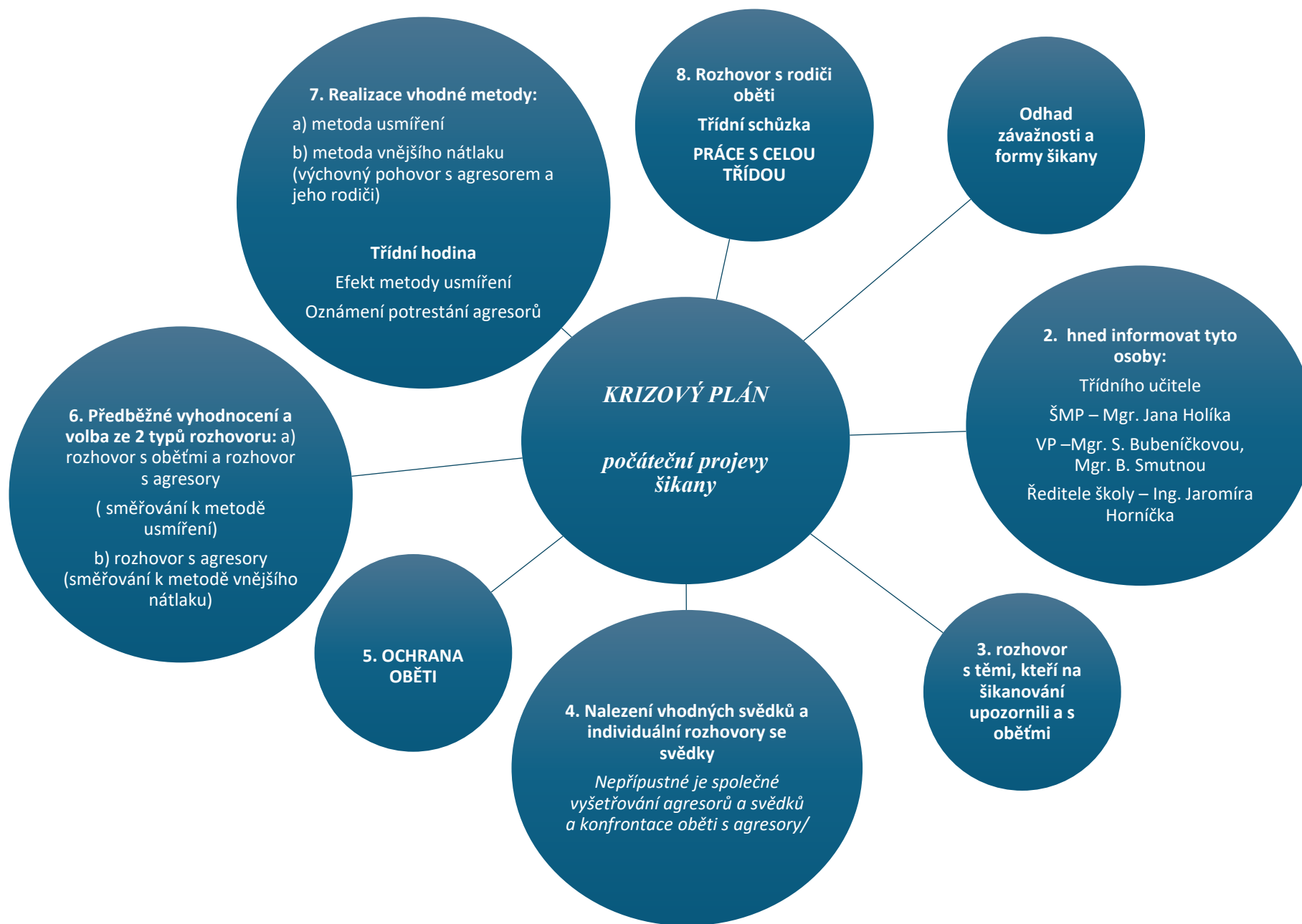
- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet, např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisným tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem a skutečnost, že se jí podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich
- strkání, šťouchání, honění, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod,

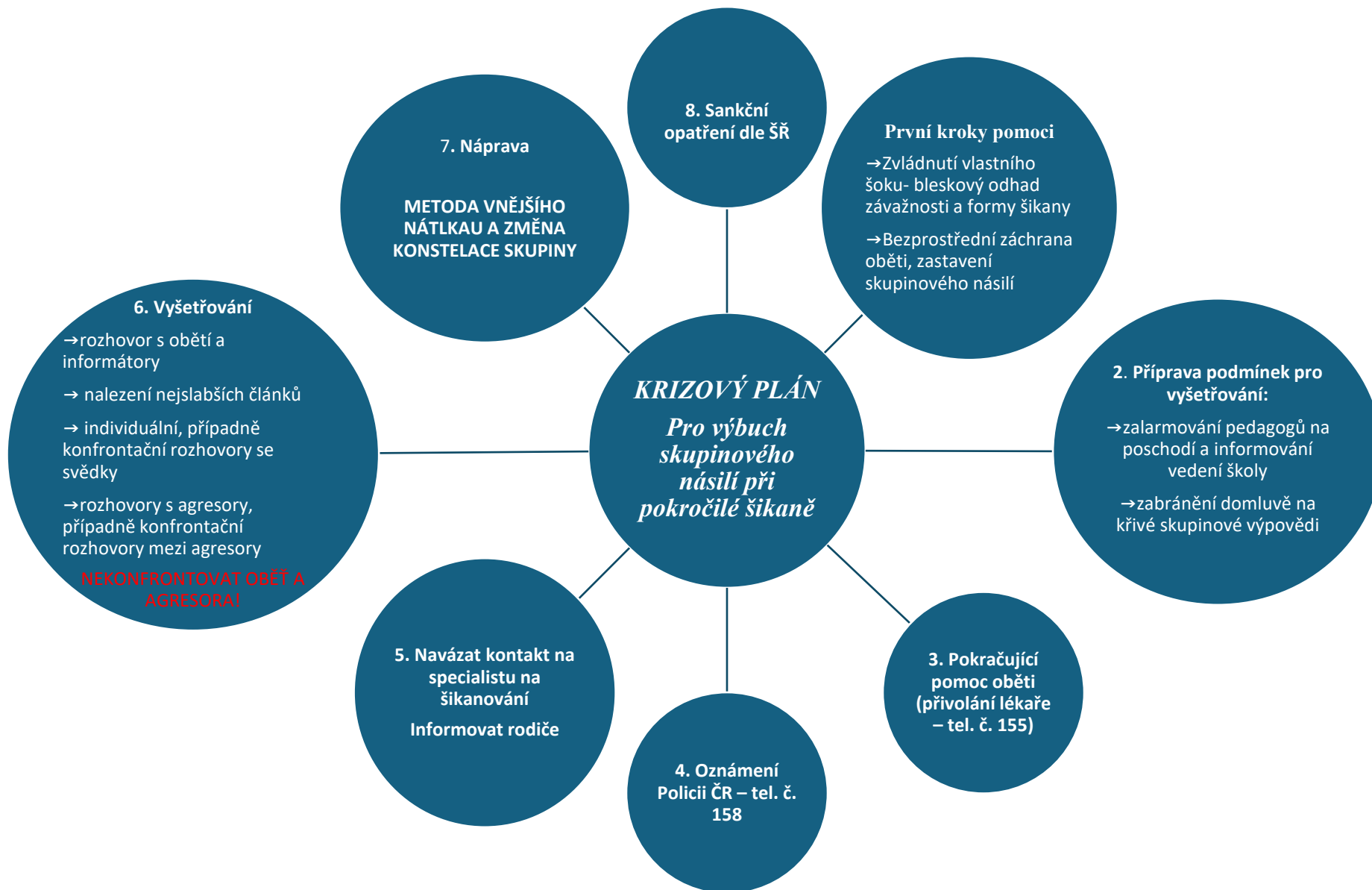
Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

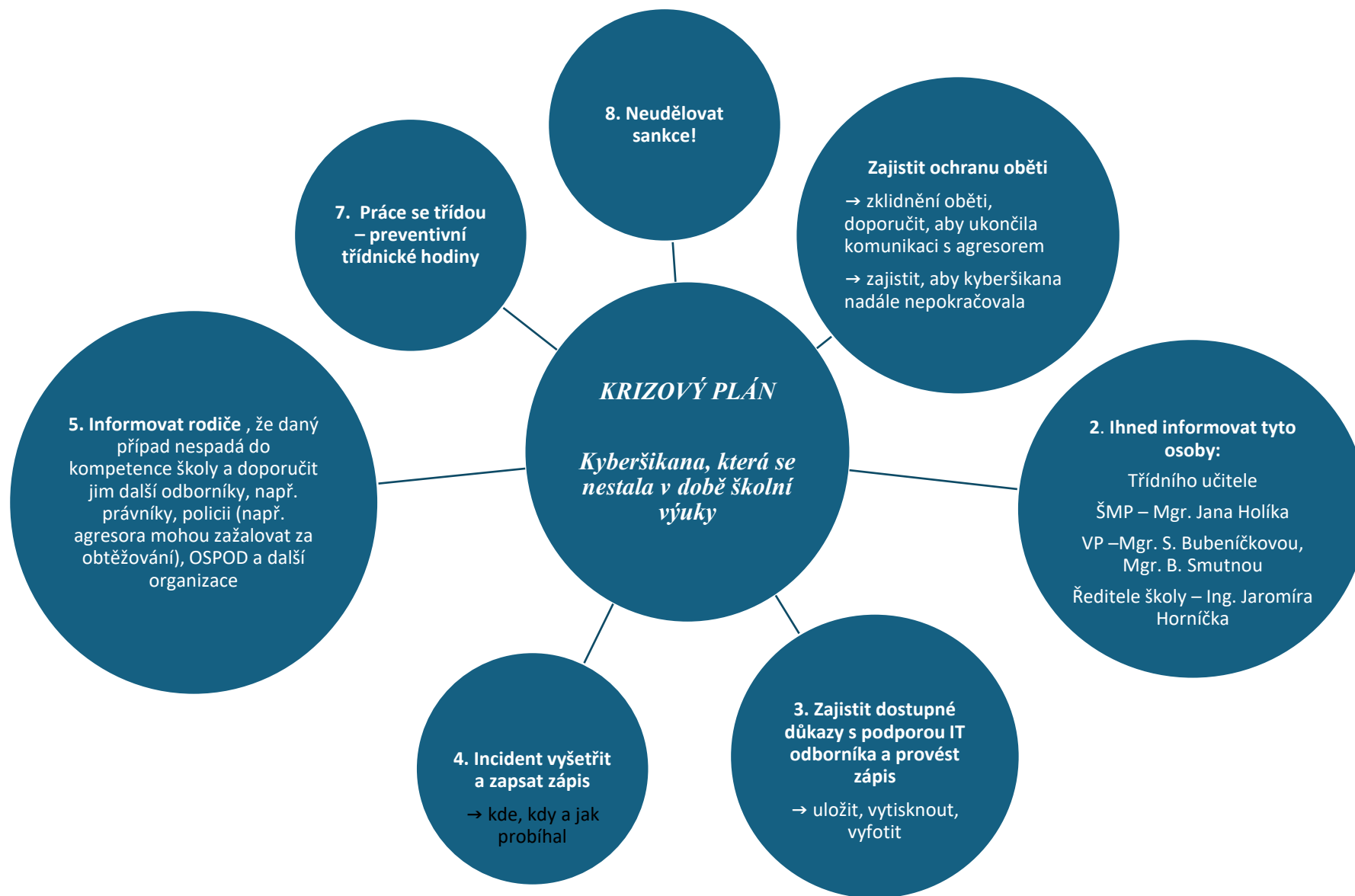
- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

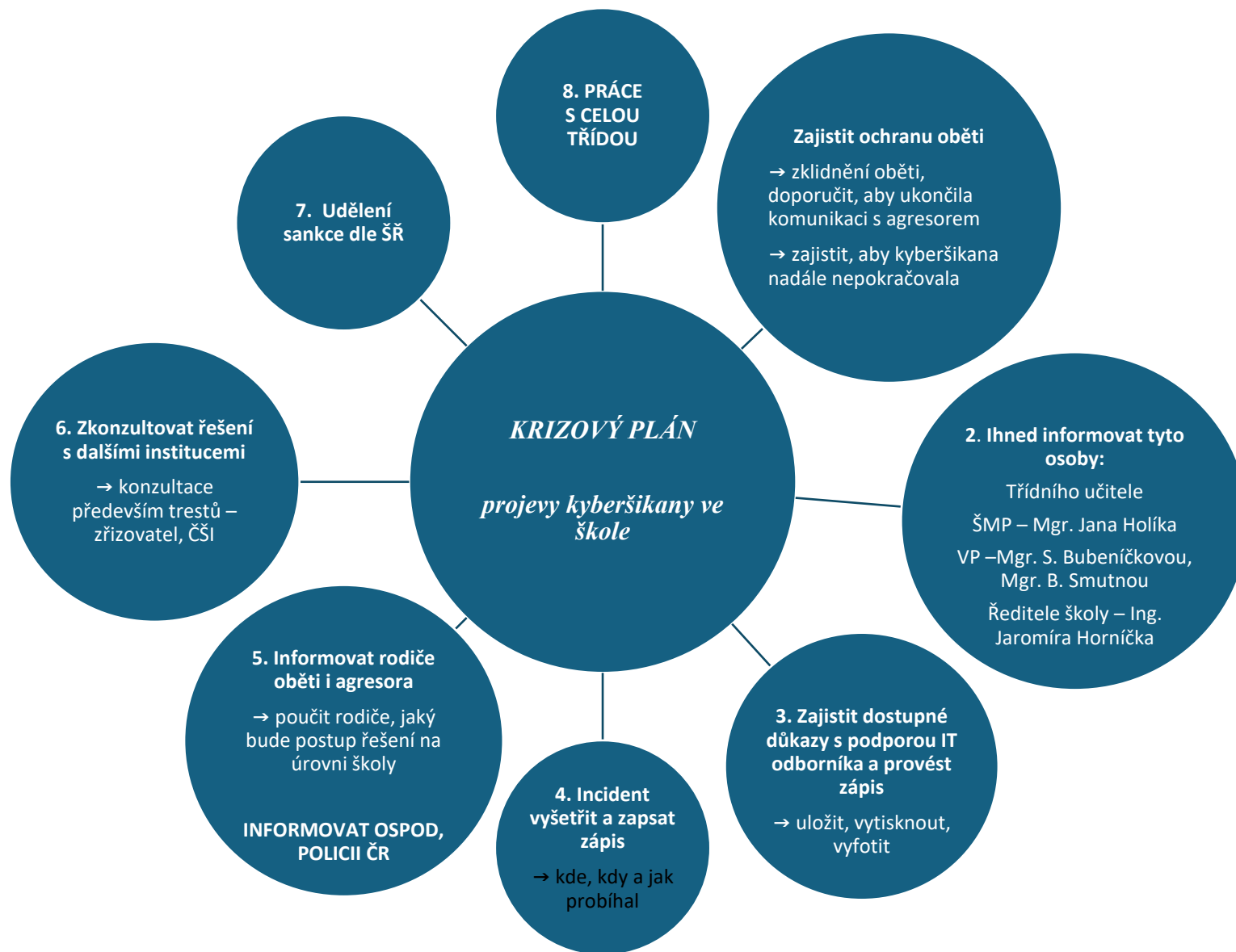
Primární prevence šikany:

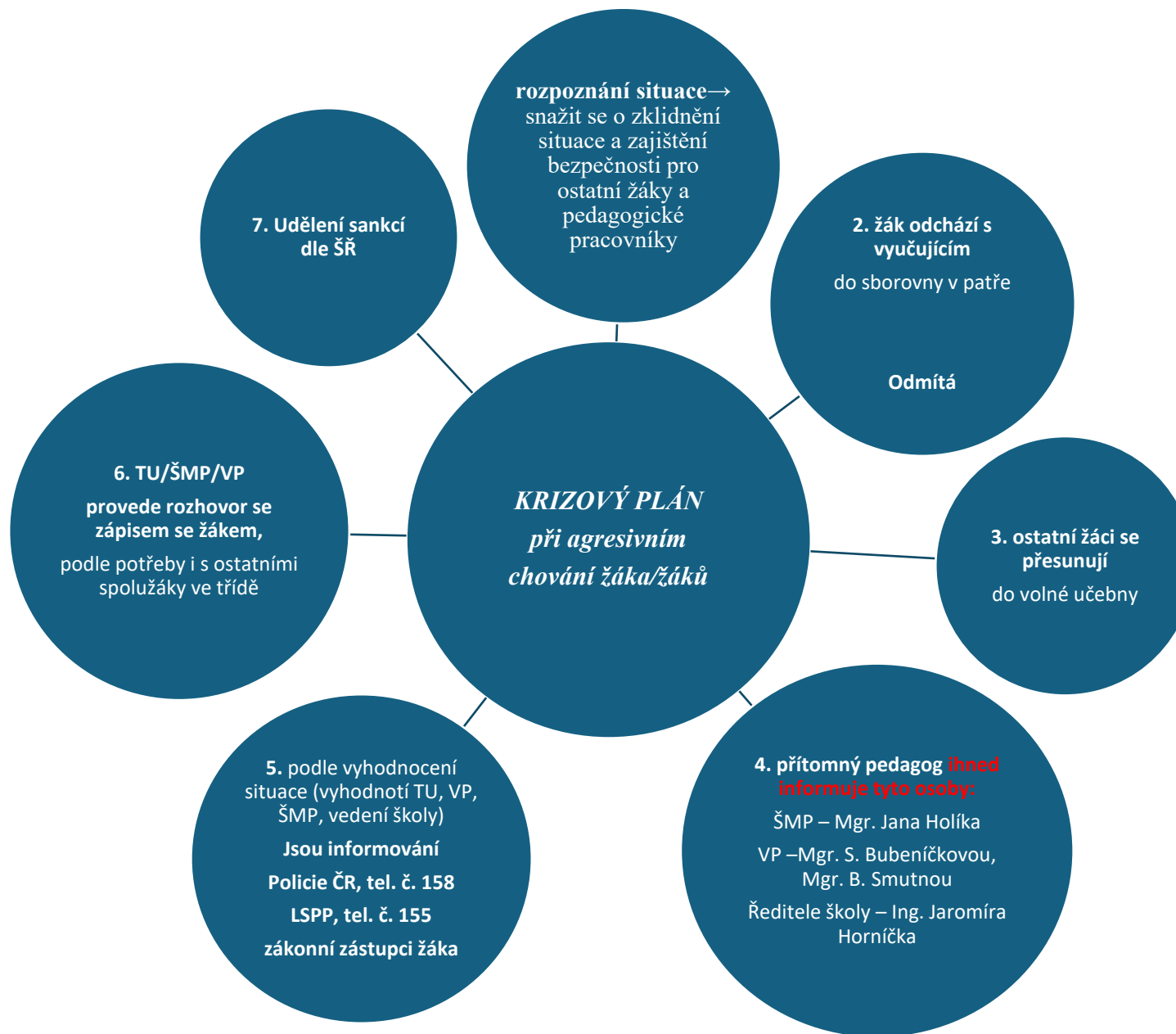
- Učitelé vedou systematicky a důsledně žáky k osvojování zásad mezilidských vztahů, učí je respektovat identitu a individualitu jedince.
- Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.
- Všichni učitelé by měli vnímat vztahy mezi žáky, atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nesdílňnou součást své práce.
- Svým chováním se podílí na prevenci šikanování ve třídách, monitorují sociální klima ve třídě, neprodleně reagují na nevhodné chování mezi dětmi.
- Školní metodik prevence spolupracuje s dalšími organizacemi a organizuje preventivní akce proti šikanování a rasové nesnášenlivosti.

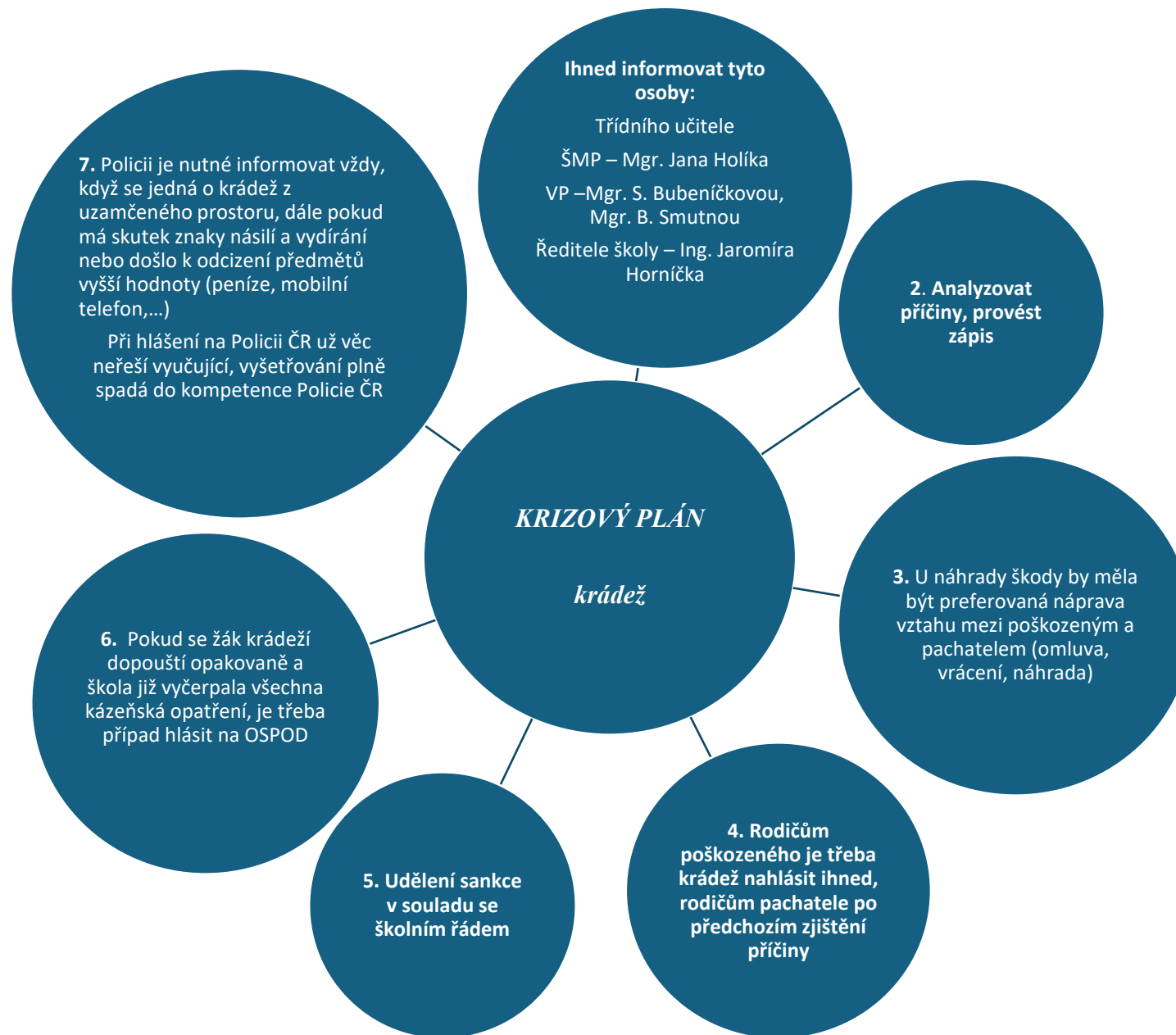

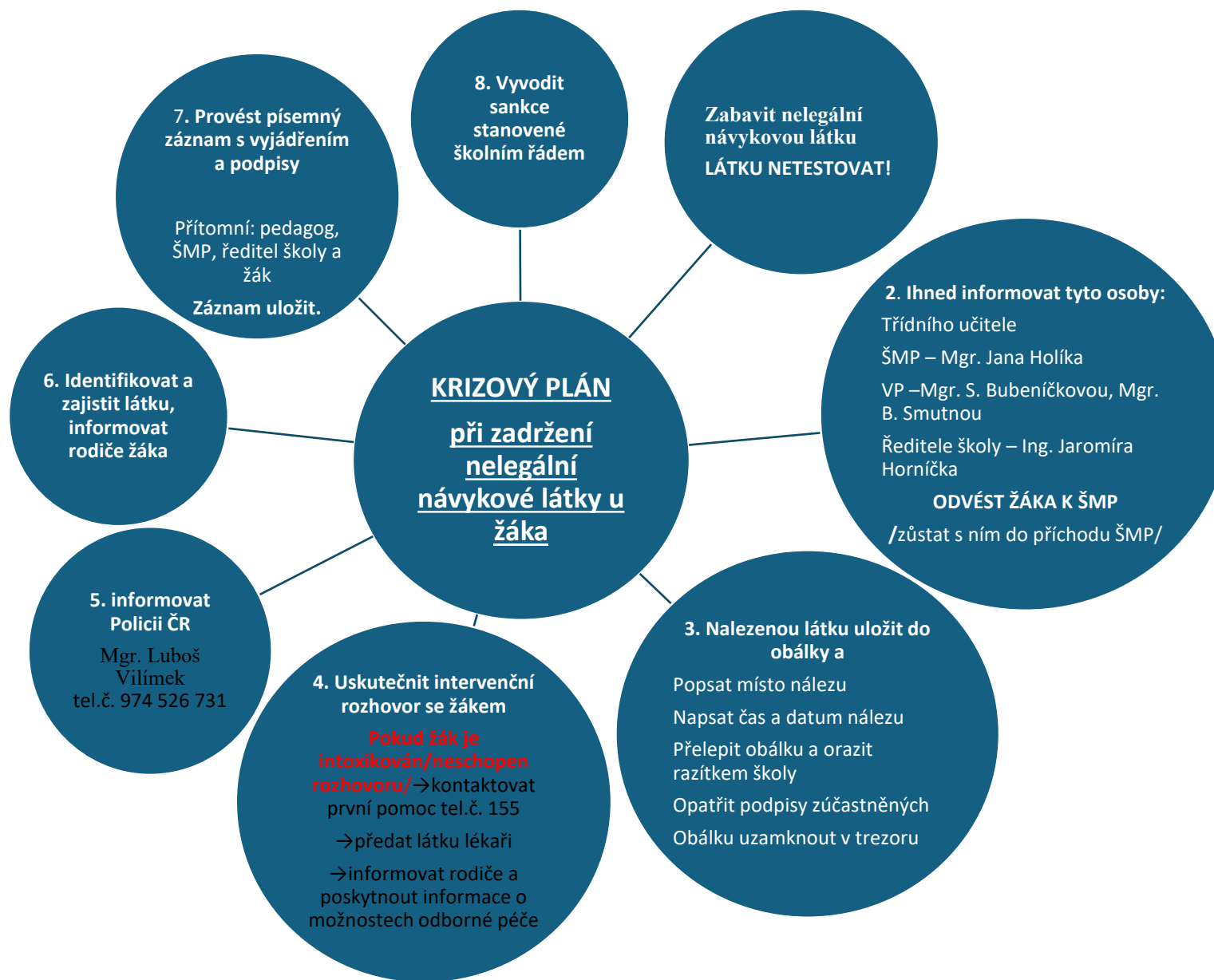

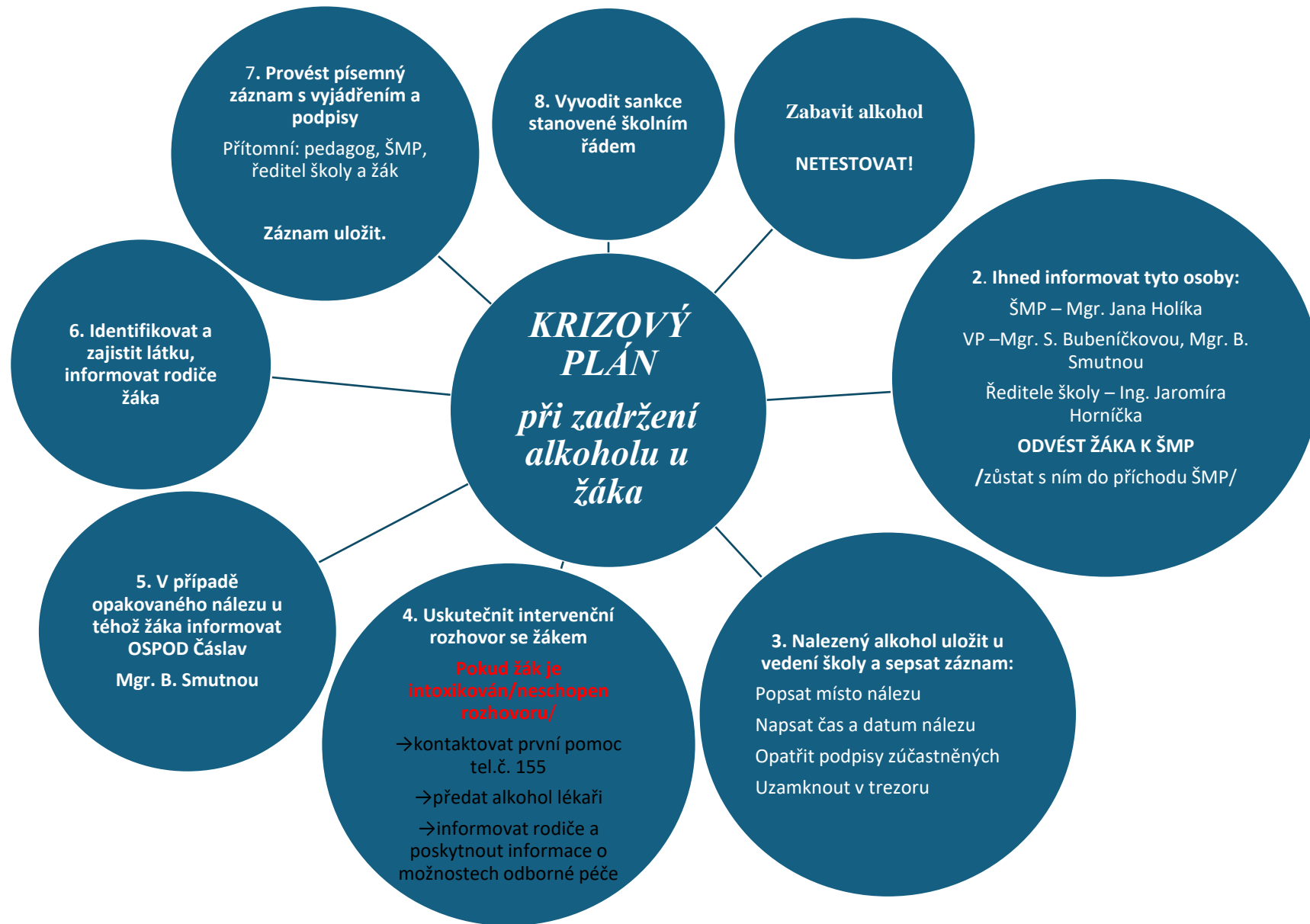

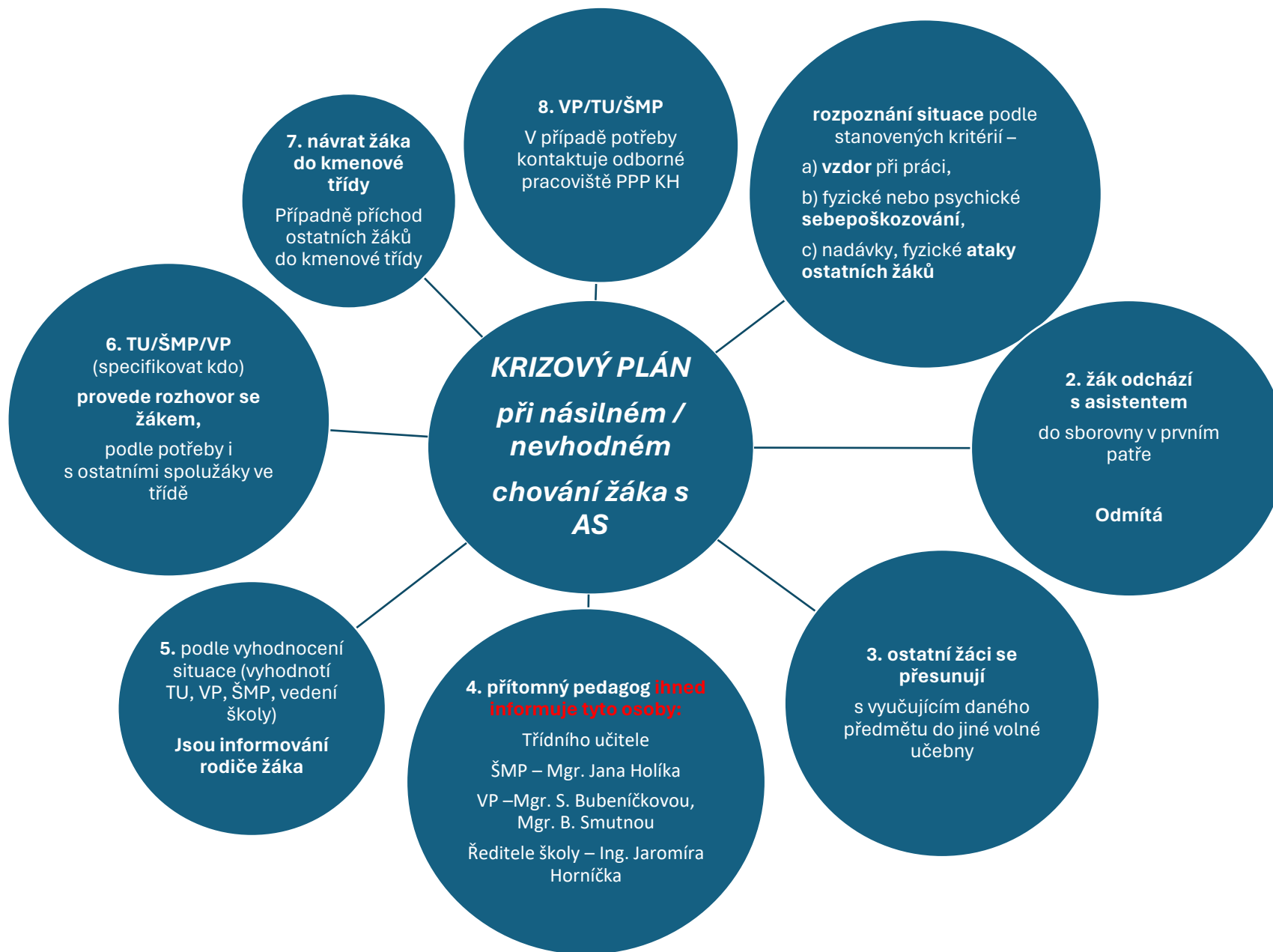

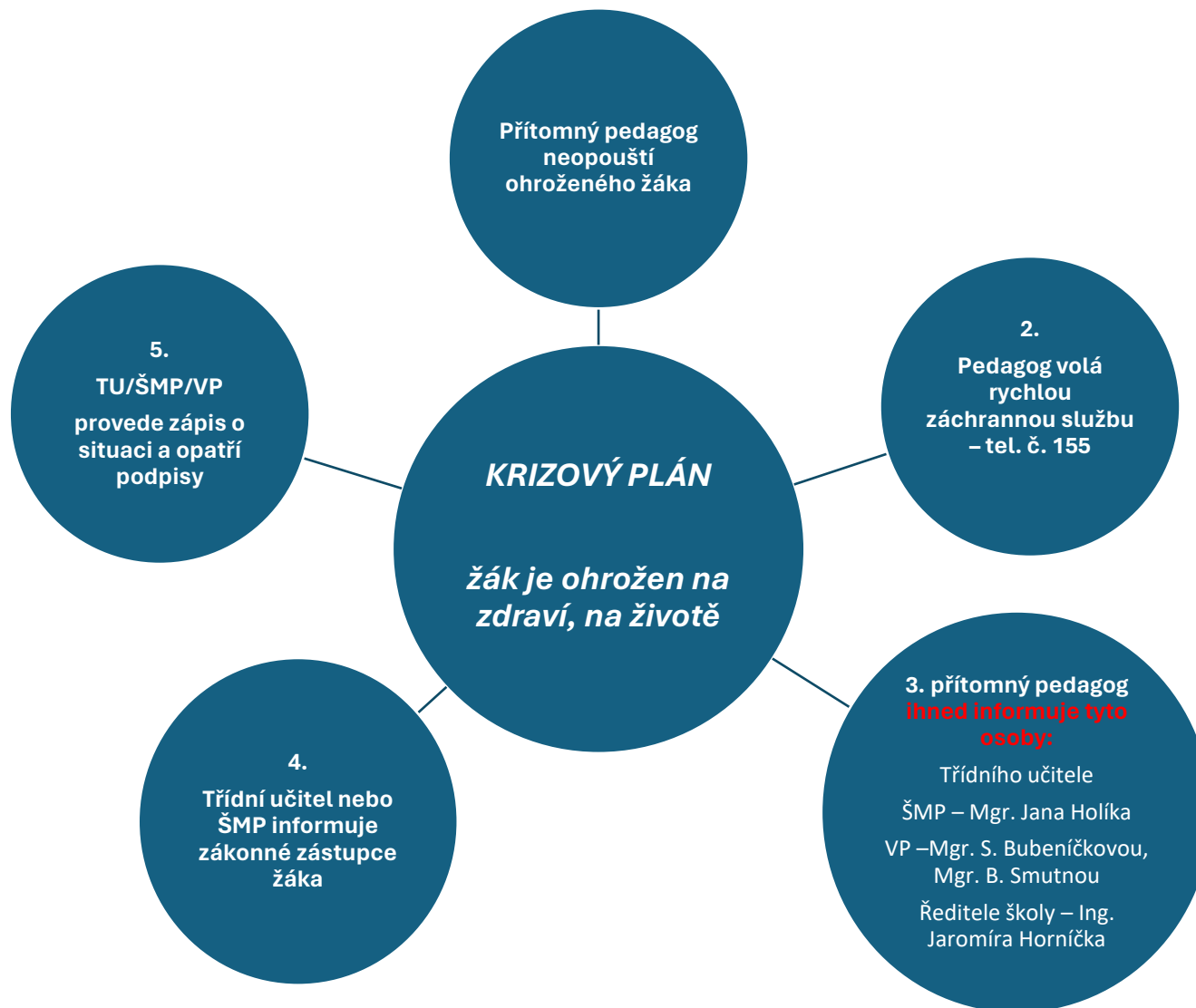

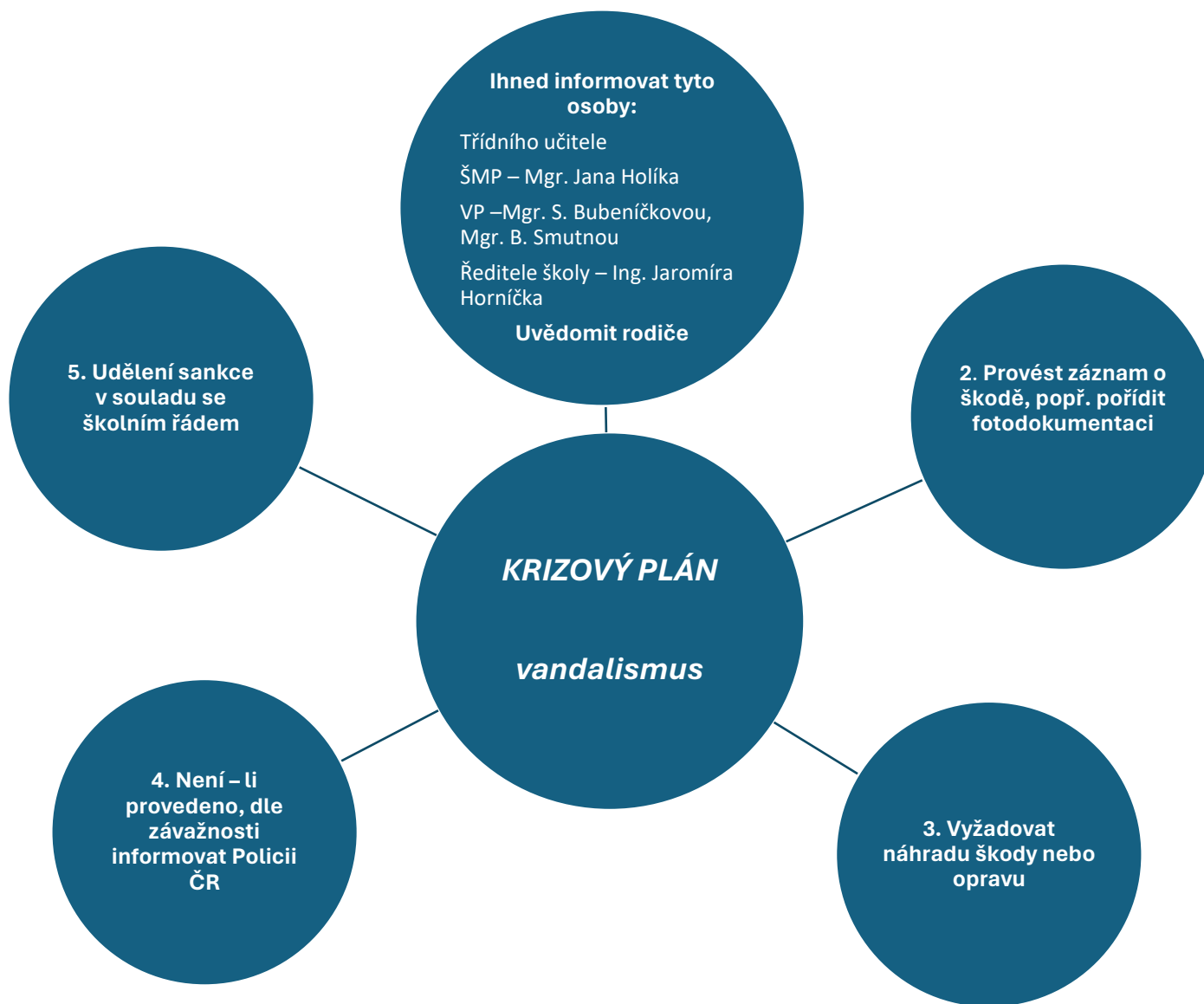

Příloha č.2:

Zdroje literatury zabývající se PPRCH

1. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.
2. KAVALÍR, A. *Kyberšikana a její prevence – příručka pro učitele*. Plzeň: Dragon press s.r.o., 2009.
3. KOLÁŘ, M. *Výcvik odborníků v léčbě šikany*. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií., 2013.
4. KOLÁŘ, M. *Net story: Příběhy ze světa internetu*. Praha: NCBI., 2012.
5. KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál., 2001, 2005.
6. KOLÁŘ, M. *Skrytá podstata Hradeckého školního programu proti šikanování*.
7. PHILIPPOVÁ, L., JANOŠOVÁ, P. (Eds.) *Šikana jako etický, psychologický a pedagogický problém*. Sborník příspěvků z konference v Praze 19.3. 2009. Praha: Tribun EU.
8. KOLÁŘ, M. *Školní násilí a šikanování*. Ostrava: CIT., 2005.
9. KOLÁŘ, M. (Ed.) *Školní šikanování*. Sborník z první celostátní konference konané v Olomouci na PdF UP 30.3. 2004. Praha: Společenství proti šikaně. s.10-12.
10. KOLÁŘ, M. *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál.,1997, 2000.
11. KOLÁŘ, M. *Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních*. Praha: MŠMT ČR., 2003.
12. Kolektiv autorů. *Elektronická šikana a jak jí řešit*. (Metodický materiál.) Praha: NCBI. 2012.
13. KOPECKÝ, K., KREJČÍ, V. *Rizika virtuální komunikace*. (Příručka pro učitele). 2010. Olomouc: Net Univerzity. [cit. 2.12. 2012] <http://www.enebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni>
14. KREJČÍ, V. *Kyberšikana – kybernetická šikana*. 2010. Olomouc: E-Bezpečí. [cit. 2.12. 2012] Dostupný z: www – <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialy-pro-studium-studie-atd>
15. PARRY, J., CARRINGTON, G. *Čelíme šikanování: Sborník metod*. Praha: IPPP: Portál. 1997.
16. Philippová, L., Janošová, P. *Šikana jako etický, psychologický a pedagogický problém*. 2009. Sborník příspěvků z konference konané 19. 3. 2009 v Praze. Brno: Tribun EU.
17. ROGERS, V. *Kyberšikana*. (Pracovní materiály pro učitele a žáky.) Praha: Portál. 2011.
18. ŘÍČAN, P., JANOŠOVÁ, P. *Jak na šikanu*. Praha: Grada. 2010.

19. ŘÍČAN, P. *Agresivita a šikana mezi dětmi*. Praha: Portál. 1995.
20. KOLÁŘ, M. *Bolest kyberšikany*. Informační bulletin 1. Úřad pro ochranu osobních údajů. 2010.
21. KOLÁŘ, M. *Ve škole: Šikana, nebo jen škádlení?* *Psychologie dnes* 2 (16), 56-59.
22. KOLÁŘ, M. *Český školský program proti šikanování*. Perspektivy. 2007.
23. KOLÁŘ, M. *Český školní program proti šikanování*. Právo a rodina, 3. 2007.
24. KOLÁŘ, M. *Jak na šikanu?* *Psychologie dnes* 2 (12), 16-18. 2005.
25. KOLÁŘ, M. *Devět kroků při řešení počáteční šikany aneb pedagogická chirurgie*. *Prevence* 7 (2), 3-7. 2005.
26. MIOVSKÝ, M. a kol. *Návrh doporučené struktury MPP prevence rizikového chování pro ZŠ*. Praha: Klinika adiktologie 1.LF KU. 2012
27. MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 9788074223921.
28. MIOVSKÝ, Michal. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga, 2012. ISBN 978-80-87258-89-7.

2.1. Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany

1. www.sikana.org - Společenství proti šikaně
2. www.e-nebezpeci.cz - E-Nebezpeci pro učitele
3. www.ncbi.cz - Národní centrum bezpečnějšího internetu,

2.2. Kontakty pro PPRCH

1. www.linkabezpeci.cz - Sdružení Linka bezpečí (116 111)
2. www.minimalizacesikany.cz - Poradna webu Minimalizace šikany
3. www.internetporadna.cz - Internet poradna
4. www.Horka-linka.cz - Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu
5. www.napisnam.cz - Poradna E-Bezpeci - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu